

Vragen en dilemma's bij de invoering van nieuwe technologie

DNA-test voorspelt of tumor zich uitzaait of niet

Het zal niet lang meer duren of vrouwen met borstkanker kunnen een micro-arraytest ondergaan. Deze test brengt het genetische profiel van de tumor in kaart en voorspelt op basis daarvan hoe groot de kans is dat de tumor zich zal uitzaaien.

Annemarie van den Hoven

Momenteel bevindt het onderzoek zich nog in de experimentele fase. Tijdens het Pieter van Foreest minisymposium bogen verschillende sprekers zich over de betekenis van deze technologie. Het symposium vond plaats op 1 december en werd georganiseerd door de afdeling Metamedica. Aansluitend vond de uitreiking van de Wetenschapsprijs Medische Humaniora 2006 plaats.

Waarom dit onderwerp?

Toine Pieters, wetenschapsonderzoeker en organisator van het symposium: "Onze afdeling reflecteert vanuit

filosofisch, ethisch, antropologisch en historisch perspectief op nieuwe ontwikkelingen in de geneeskunde. Elke nieuwe techniek levert, naast nieuwe mogelijkheden, ook problemen en dilemma's op. Onze ambitie is een brug te slaan tussen wetenschappelijk onderzoek en de klinische praktijk. Want als deze technologie daadwerkelijk gebruikt gaat worden heb je niet alleen te maken met de biologische realiteit, maar ook met de realiteit van de spreekkamer."

Wat betekent micro-array voor de behandeling van borstkanker?

"Als je het genetische profiel van een borsttumor kent, kun je voorspellen of hij zich uit zal zaaien of niet. Wanneer een vrouw een groot risico op uitzaaiingen loopt, krijgt ze het advies een aanvullende therapie te ondergaan. Denk aan chemotherapie of een hormoonbehandeling. Het aantal vrouwen dat onnodig een belastende behandeling ondergaat, zal aanzienlijk afnemen."

FOTO: PETER SMITH

Welke vragen spelen er op dit moment?

"Micro-array onderzoekt genen die zijn geselecteerd uit het tumormateriaal. De vraag is dan: van welk materiaal ga je uit? Daar moet internationaal overeenstemming over zijn, wil je kunnen spreken van valide en betrouwbare testresultaten. John Qackenbush van de Harvard Univer-

siteit, theoretisch fysisicus én expert op het gebied van data-analyse, hield een genuanceerd verhaal over de mogelijkheden en onmogelijkheden van micro-arraytechnologie. De bijdrage van Thomas Söderquist, medisch historicus aan de Universiteit van Kopenhagen, ging over de consequenties van de micronisering in de geneeskunde: vroeger keken we

Het Pieter van Foreest symposium behandelde onder meer de betekenis van de micro-array test

op het niveau van de cel, nu onderzoeken we het DNA. Wat betekent dat voor de inrichting van de geneeskunde? Laura van 't Veer, prominent onderzoeker bij het Nederlands Kanker Instituut beet het spits af. Als medeontwikkelaar van de micro-arraytechnologie op het gebied van borstkanker gaf zij een prikkelend verslag vanuit het front van de wetenschap. Peter Huijgens zorgde als voorzitter voor een levendig debat tussen de sprekers en de zaal."

Welke dilemma's kan de technologie opleveren?

"Een vrouw met borstkanker moet allerlei beslissingen nemen. De uitslag van een micro-arraytest maakt het er niet eenvoudiger op. Wat doe je met een uitspraak als: 'U heeft 80 procent kans dat u er zonder chemotherapie goed doorkomt?' Er zal dus nadrukkelijk aandacht moeten zijn voor de communicatieve en psychologische kant."